

ชุดที่

1

ชุดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ อาณาจักรสุโขทัย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นายอัฐพล ดำริห์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนสำโรงวิทยาคาร อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

คำนำ

ชุดการเรียนรู้เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย รายวิชา ประวัติศาสตร์ ส21104 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยชุดการสอนทั้งหมด 12 ชุด สำหรับชุดการสอนฉบับนี้เป็นชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีจำนวน 12 ชุด ได้แก่

- ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พระมหากษัตริย์ของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความสัมพันธ์กับอาณาจักรอื่นของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สังคมของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ศาสนาและประเพณีของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ศิลปกรรมของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ภาษาและวรรณกรรมของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง ภูมิปัญญาของอาณาจักรสุโขทัย
- ชุดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ โดยให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

อัฐพล คำริห์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
บัตรคำสั่ง	4
บัตรเนื้อหา	5
บัตรกิจกรรม	7
บัตรคำถาม	8
บัตรเฉลย	9
แบบทดสอบหลังเรียน	11
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	13
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	14
แบบบันทึกสำหรับนักเรียน	15
บรรณานุกรม	20

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

1. ตัวชี้วัด ส 4.3 ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
  - 2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ
อธิบายการตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยได้
  - 2.2 ด้านทักษะและกระบวนการ
ทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน และกระบวนการกลุ่ม
  - 2.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน
3. การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม
  - 3.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มแบบคละความสามารถออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 5-6 คน
  - 3.2 นักเรียนประกอบกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดในบัตรคำสั่ง
4. ขั้นตอนการเรียนรู้ นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้
  - 4.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
  - 4.2 อ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม
  - 4.3 ศึกษาค้นคว้าจากบัตรเนื้อหา
  - 4.4 ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดในบัตรกิจกรรม
  - 4.5 ตอบคำถามในบัตรคำถาม
  - 4.6 ตรวจสอบการตอบคำถามจากบัตรเฉลย
  - 4.7 ทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. กำหนดเวลาเรียน ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ เก็บคะแนน 10 คะแนน ใช้เวลา 5 นาที
  2. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วเขียน X ลงในกระดาษคำตอบ

1. เมืองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักร อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของชาติใด
  - ก. ขอม
  - ข. พม่า
  - ค. มอญ
  - ง. ญวน
2. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นเมื่อใด
  - ก. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 14 - 15
  - ข. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15 - 16
  - ค. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 - 17
  - ง. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 17 - 18
3. เมืองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัยปกครองด้วยกษัตริย์ราชวงศ์ใด
  - ก. ราชวงศ์สุโขทัย
  - ข. ราชวงศ์พระร่วง
  - ค. ราชวงศ์พลูดาวหลวง
  - ง. ราชวงศ์ศรีนาวนำถม
4. พ่อขุนผาเมืองมีความสำคัญต่ออาณาจักรสุโขทัยอย่างไร
  - ก. เป็นผู้ตั้งราชวงศ์พระร่วง
  - ข. เป็นผู้ร่วมทำสงครามขับไล่เขมร
  - ค. เป็นปฐมกษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัย
  - ง. เป็นผู้รวบรวมรัฐไทอื่น ๆ เพื่อสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
5. บุคคลใดเป็นเจ้าเมืองปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัย
  - ก. พ่อขุนผาเมือง
  - ข. พ่อขุนบานเมือง
  - ค. พ่อขุนศรีนาวนำถม
  - ง. พ่อขุนบางกลางหาว

6. ภายหลังพ่อขุนศรีนาวนำถมสิ้นพระชนม์ ผู้ใดเข้ายึดอำนาจเมืองสุโขทัย
- ก. พ่อขุนผาเมือง
  - ข. พ่อขุนบางกลางหาว
  - ค. พ่อขุนบานเมือง
  - ง. ขอมสะบาศโขลยล้าพง
7. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เคยเป็นผู้นำสุโขทัย มีพระนามเดิมว่าอย่างไร
- ก. พ่อขุนผาเมือง
  - ข. พ่อขุนบานเมือง
  - ค. พ่อขุนบางกลางหาว
  - ง. พ่อขุนศรีนาวนำถม
8. ที่ตั้งของเมืองสุโขทัยอยู่ใกล้บริเวณลุ่มน้ำใด
- ก. ชี - มูล
  - ข. ปิง - วัง
  - ค. ยม - น่าน
  - ง. เจ้าพระยา
9. ข้อสันนิษฐานหลักฐานหลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองสุโขทัย คือหลักฐานในข้อใด
- ก. ศิลาจารึกวัดศรีชุม
  - ข. พระปรางวัดพายหลวง
  - ค. ศิลาจารึกปู่ขุนจิตขุนจืด
  - ง. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
10. หลักฐานข้อใดกล่าวถึงกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นรัฐอิสระ
- ก. ศิลาจารึกวัดศรีชุม
  - ข. พระปรางวัดพายหลวง
  - ค. ศิลาจารึกปู่ขุนจิตขุนจืด
  - ง. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

บัตรคำสั่ง
ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

คำสั่ง ประธานกลุ่มอ่านขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้สมาชิกทราบดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากบัตรเนื้อหา
2. ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดในบัตรกิจกรรม
3. ตอบคำถามในบัตรคำถาม
4. ตรวจสอบการตอบคำถามจากบัตรเฉลย โดยเปลี่ยนกันตรวจคำตอบเมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วนักเรียนเก็บบัตรต่าง ๆ ใส่ซองให้เรียบร้อย

บัตรเนื้อหา

ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาค้นคว้า โดยใช้เวลา 15 นาที

การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ในพื้นที่ประเทศไทยในปัจจุบัน เดิมมีหลายกลุ่มชนตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่บริเวณนี้ โดยกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งสร้างความเจริญรุ่งเรืองในกลุ่มชนของตนเอง มีพัฒนาการทางสังคมเรื่อยมา เติบโตจากชุมชนเล็กเป็นเมือง จากเมืองเป็นแคว้นหรือรัฐ และจากแคว้นเป็นอาณาจักร

อาณาจักรโบราณที่สำคัญในพื้นที่ต่าง ๆ ก่อนการสถาปนาสุโขทัย

ภาคกลาง หรือลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ อาณาจักรทวารวดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวมอญ มีเมืองสำคัญ คือ อุทอง นครปฐม ต่อมาเมื่ออาณาจักรละโว้ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองละโว้ สันนิษฐานว่าชาวละโว้ส่วนใหญ่เป็นชาวมอญ เพราะมีความใกล้ชิดกับทวารวดี

ภาคเหนือจะมีอาณาจักรโยนกเชียงแสน ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเชียงแสน (ปัจจุบันคืออำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย) อาณาจักรหริภุญชัย ตั้งอยู่ที่เมือง หริภุญชัยหรือจังหวัดลำพูนในปัจจุบัน และอาณาจักรล้านนา มีศูนย์กลางอยู่ที่ เมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่)

ภาคใต้มีอาณาจักรลังกาสุกะ มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดปัตตานีและยะลา อาณาจักรตามพรลิงค์ มีศูนย์กลางอยู่ที่ นครศรีธรรมราช และอาณาจักรศรีวิชัย มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองปาเล็มบัง บนเกาะสุมาตรา มีอิทธิพลครอบคลุมถึงเมืองไชยา ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาจักรศรีโคตรบูรณ มีศูนย์กลางอยู่ในบริเวณจังหวัดนครพนมในปัจจุบัน อาณาจักรอีสานปุระ (เจนละ) ซึ่งต่อมาได้รวมเป็นอาณาจักรขอมโบราณ

ภาพที่ 1.1 ชุมชนโบราณในประเทศไทย
ที่มา : www.allknowledges.tripod.com

ความเป็นมาก่อนการสถาปนาเมืองสุโขทัยเป็นราชธานี

จากหลักฐานทางโบราณคดี ได้แก่ พระปางที่วัดพายหลวง จังหวัดสุโขทัย ภายหลังจากที่ได้มีการศึกษาแล้ว พอสันนิษฐานได้ว่า ชุมชนบริเวณเมืองสุโขทัยน่าจะมี ความสัมพันธ์กับชาวมอญที่เคยสร้างความเจริญอยู่ที่เมืองละโว้ (ลพบุรี) และขอม (เขมรโบราณ) ที่เมืองพระนคร นอกจากนี้ชุมชนบริเวณเมืองสุโขทัยที่ตั้งเดิมมี ความสัมพันธ์กับละว้าหรือลัวะและลาว รวมทั้งชาติพันธุ์ไตหรือไทที่อพยพลงมาจากทาง ตอนใต้ของจีน จนเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมกระทั่งกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ที่มีการปกครองที่มั่นคงและมีการสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัยในที่สุด

สุโขทัยยุคราชวงศ์ศรีนาวนำถม

การก่อตั้งเมืองในบริเวณลุ่มน้ำยม - น่าน สันนิษฐานว่ามีขึ้นประมาณพุทธ ศตวรรษที่ 16 - 17 เดิมที สุโขทัย เป็นสถานีการค้าของแคว้นละโว้ (ลวรัฐ) ของ อาณาจักรขอม บนเส้นทางการค้าผ่านคาบสมุทรระหว่างอ่าวเมาะตะมะ กับเขตที่ราบ ลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง (ประเทศลาว) คาดว่าเริ่มตั้งเป็นสถานีการค้าในราวพุทธศักราช 1700 ในรัชสมัยของพระยาธรรมิกราช กษัตริย์ละโว้ โดยมีพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็น ผู้ปกครองและดูแลกิจการภายในเมืองสุโขทัย และศรีสัชชนาลัย ต่อมาเมื่อพ่อขุนศรีนาวนำ ถมสวรรคต ขอมสบาดโขลญลำพง ซึ่งเป็นคล้ายๆกับผู้ตรวจราชการจากลวรัฐ เข้าทำ การยึดอำนาจการปกครองสุโขทัย จึงส่งผลให้ พ่อขุนผาเมือง (พระราชโอรสของพ่อขุน ศรีนาวนำถม) เจ้าเมืองรัตและพ่อขุนบางกลางหาว เจ้าเมืองบางยาง ตัดสินพระทัยจะ ยึดดินแดนคืน การชิงเอาอำนาจจากผู้ครองเดิมคืออาณาจักรขอมเมื่อ ปี พ.ศ. 1781 และสถาปนาเอกราชให้กรุงสุโขทัยขึ้นเป็นราชธานีของชาวไทยโดยไม่ขึ้นตรง กับรัฐใด

ภาพที่ 1.2 แผนที่แสดงบริเวณลุ่มน้ำยม - น่าน
ที่มา : www.allknowledges.tripod.com

บัตริยกรรม

ชุดการเรียนรู้ ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ตัวชี้วัด ส 4.3 ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายการตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยได้

คำชี้แจง นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

1. นักเรียนร่วมกันลำดับเหตุการณ์ก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งเมืองสุโขทัย การยึดอำนาจโดยขอมสะบาตโกลญลำพอง และการประกาศเป็นรัฐอิสระของสุโขทัย พร้อมทั้งอธิบายพอสังเขปโดยสรุปเป็นผังมโนคติ
2. บันทึกคำอธิบายลงในแบบบันทึกสำหรับนักเรียน
3. รายงานหน้าชั้นเรียนในชั้นสรุปบทเรียน

บัตรคำถาม

ชุดการเรียนรู้ ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ตัวชี้วัด ตัวชี้วัด ส 4.3 ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายการตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยได้

คำชี้แจง คำถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นเมื่อใด
.....
2. เมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นบริเวณลุ่มน้ำอะไร
.....
3. แต่เดิมเมืองสุโขทัยปกครองด้วยกษัตริย์พระนามว่าอย่างไร
.....
4. แต่เดิมการปกครองสุโขทัยอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรใด
.....
5. ผู้นำคนไทยที่ร่วมกันยึดอำนาจเมืองสุโขทัยกลับคืนจากเขมรมีผู้ใดบ้าง
.....

ตอนที่ 2 จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเขียน ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ..... 1. เมืองสุโขทัยมีการก่อตั้งเมืองในบริเวณลุ่มน้ำยมและน่าน
- ..... 2. จารึกวัดศรีชุมเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองสุโขทัย
- ..... 3. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยมีความสัมพันธ์กับเมืองละโว้และขอมโบราณ
- ..... 4. พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้นำที่ยึดเมืองสุโขทัยคืนจากเขมร
- ..... 5. พระปางที่วัดพายหลวงเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่กล่าวถึงกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นรัฐอิสระ

บัตรเฉลย

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

1. เฉลยกิจกรรม

เหตุการณ์ก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

การก่อตั้งเมืองสุโขทัย

เมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นที่บริเวณลุ่มน้ำยม-น่าน ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 - 17 มีกษัตริย์ที่เป็นคนไทยปกครองกันเอง คือ พ่อขุนศรีนาวนำถม มีเมืองสำคัญ คือ สุโขทัยและเชลียง เมืองเหล่านี้เป็นศูนย์กลางด้านคมนาคมและการค้าที่สำคัญ

การประกาศเป็นรัฐอิสระของสุโขทัย

หลังจากพ่อขุนศรีนาวนำถมสิ้นพระชนม์ สุโขทัยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เพราะข้าหลวงขอมโบราณ ชื่อขอมสะบาดโชลญล่ำพง ได้เข้ายึดเมืองสุโขทัยไว้

การประกาศเป็นรัฐอิสระของสุโขทัย

พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด และพ่อขุนบางกลางหาว เจ้าเมืองบางยาง ได้ร่วมมือกันนำกำลังคนไทยทำศึกเอาชนะขอมสะบาดโชลญล่ำพง ยึดเมืองสุโขทัย และเมืองสำคัญอื่น ๆ ได้และประกาศให้สุโขทัยเป็นรัฐอิสระจากอาณาจักรขอมโบราณ

บัตรเฉลย (ต่อ)

ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

2. เฉลยคำถาม

คำชี้แจง คำถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นเมื่อใด
ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 -17
2. เมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นบริเวณลุ่มน้ำอะไร
บริเวณลุ่มน้ำยม – น่าน
3. แต่เดิมเมืองสุโขทัยปกครองด้วยกษัตริย์พระนามว่าอย่างไร
พ่อขุนศรีนาวนำถม
4. แต่เดิมการปกครองสุโขทัยอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรใด
อาณาจักรขอมโบราณ
5. ผู้นำคนไทยที่ร่วมกันยึดอำนาจเมืองสุโขทัยกลับคืนจากเขมรมีผู้ใดบ้าง
พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาว

ตอนที่ 2 จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเขียน ✗ หน้าข้อที่ผิด

- .. ✓ .. 1. เมืองสุโขทัยมีการก่อตั้งเมืองในบริเวณลุ่มน้ำยมและน่าน
- .. ✗ .. 2. จารึกวัดศรีชุมเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองสุโขทัย
- .. ✓ ... 3. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยมีความสัมพันธ์กับเมืองละโว้และขอมโบราณ
- .. ✓ .. 4. พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้นำที่ยึดเมืองสุโขทัยคืนจากเขมร
- .. ✗ ... 5. พระปรางที่วัดพายหลวงเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่กล่าวถึงกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นรัฐอิสระ

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ เก็บคะแนน 10 คะแนน ใช้เวลา 5 นาที
2. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วเขียน X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ภายหลังพ่อขุนศรีนาวนำถมสิ้นพระชนม์ ผู้ใดเข้ายึดอำนาจเมืองสุโขทัย
  - ก. พ่อขุนผาเมือง
  - ข. พ่อขุนบางกลางหาว
  - ค. พ่อขุนบานเมือง
  - ง. ขอมสะบาดโฆลญลำพง
2. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เคยเป็นผู้นำสุโขทัย มีพระนามเดิมว่าอย่างไร
  - ก. พ่อขุนผาเมือง
  - ข. พ่อขุนบานเมือง
  - ค. พ่อขุนบางกลางหาว
  - ง. พ่อขุนศรีนาวนำถม
3. ที่ตั้งของเมืองสุโขทัยอยู่ใกล้บริเวณลุ่มน้ำใด
  - ก. ชี - มูล
  - ข. ปิง - วัง
  - ค. ยม - น่าน
  - ง. เจ้าพระยา
4. ข้อสันนิษฐานหลักฐานหลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองสุโขทัย คือหลักฐานในข้อใด
  - ก. ศิลาจารึกวัดศรีชุม
  - ข. พระปางวัดพายหลวง
  - ค. ศิลาจารึกปู่ขุนจิตขุนจอต
  - ง. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
5. หลักฐานข้อใดกล่าวถึงกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นรัฐอิสระ
  - ก. ศิลาจารึกวัดศรีชุม
  - ข. พระปางวัดพายหลวง
  - ค. ศิลาจารึกปู่ขุนจิตขุนจอต
  - ง. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

6. เมืองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักร อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของชาติใด

- ก. ขอม
- ข. พม่า
- ค. มอญ
- ง. ญวน

7. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นเมื่อใด

- ก. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 14 - 15
- ข. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15 - 16
- ค. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 - 17
- ง. ประมาณพุทธศตวรรษที่ 17 - 18

8. เมืองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัยปกครองด้วยกษัตริย์ราชวงศ์ใด

- ก. ราชวงศ์สุโขทัย
- ข. ราชวงศ์พระร่วง
- ค. ราชวงศ์พญาลอง
- ง. ราชวงศ์ศรีนาวนำถม

9. พ่อขุนผาเมืองมีความสำคัญต่ออาณาจักรสุโขทัยอย่างไร

- ก. เป็นผู้ตั้งราชวงศ์พระร่วง
- ข. เป็นผู้ร่วมทำสงครามขับไล่เขมร
- ค. เป็นปฐมกษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัย
- ง. เป็นผู้รวบรวมรัฐไทยอื่น ๆ เพื่อสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

10. บุคคลใดเป็นเจ้าของเมืองปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัย

- ก. พ่อขุนผาเมือง
- ข. พ่อขุนบานเมือง
- ค. พ่อขุนศรีนาวนำถม
- ง. พ่อขุนบางกลางหาว

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ข้อ	เฉลยคำตอบ
1	ก
2	ค
3	ง
4	ข
5	ค
6	ง
7	ค
8	ค
9	ข
10	ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ข้อ	เฉลยคำตอบ
1	ง
2	ค
3	ค
4	ข
5	ก
6	ก
7	ค
8	ง
9	ข
10	ค

แบบบันทึกสำหรับนักเรียน
ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ชื่อ - สกุล .....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/..... เลขที่ .....

โรงเรียนสำโรงวิทยาคาร อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

กระดาษคำตอบ
สำหรับการทดสอบก่อนเรียน
ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน
ได้คะแนน ..... คะแนน

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

บันทึกการตอบคำถาม
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

คำชี้แจง คำถามมี 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นเมื่อใด
.....
2. เมืองสุโขทัยก่อตั้งขึ้นบริเวณลุ่มน้ำอะไร
.....
3. แต่เดิมเมืองสุโขทัยปกครองด้วยกษัตริย์พระนามว่าอย่างไร
.....
4. แต่เดิมการปกครองสุโขทัยอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรใด
.....
5. ผู้นำคนไทยที่ร่วมกันยึดอำนาจเมืองสุโขทัยกลับคืนจากเขมรมีผู้ใดบ้าง
.....

ตอนที่ 2 จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเขียน ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ..... 1. เมืองสุโขทัยมีการก่อตั้งเมืองในบริเวณลุ่มน้ำยมและน่าน
- ..... 2. จารึกวัดศรีชุมเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งเมืองสุโขทัย
- ..... 3. สันนิษฐานว่าเมืองสุโขทัยมีความสัมพันธ์กับเมืองละโว้และขอมโบราณ
- ..... 4. พ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้นำที่ยึดเมืองสุโขทัยคืนจากเขมร
- ..... 5. พระปางที่วัดพายหลวงเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่กล่าวถึงกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยก่อนการสถาปนาเป็นรัฐอิสระ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน ..... คะแนน
สรุปผล ผ่านเกณฑ์ ไม่ผ่านเกณฑ์
ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

หมายเหตุ : ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน
ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

กระดาษคำตอบ
สำหรับการทดสอบหลังเรียน
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน ..... คะแนน
สรุปผล ผ่านเกณฑ์ ไม่ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

หมายเหตุ ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน
ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

บรรณานุกรม

- दनัย ไชยโยธา และศิริพร ดาบเพชร. สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
ม.1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.
- บังอร ปิยะพันธ์. ประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- วงเดือน นาราสังข์ และชมพูนุท นาศิริรักษ์. ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2554.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. หน่วยที่ 3 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เอกสารชุดการสอน
ชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาสร หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 7.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- สำโรงวิทยาคาร, โรงเรียน. หลักสูตรโรงเรียนสำโรงวิทยาคาร พุทธศักราช 2553
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
อุบลราชธานี : โรงเรียนสำโรงวิทยาคาร, 2553. (อัดสำเนา)

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากระบบอินเทอร์เน็ต

Google search. อาณาจักรสุโขทัย. 26 ธันวาคม 2556. (สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2558). จาก www.allknowledges.tripod.com

Google Image. อาณาจักรสุโขทัย. 15 พฤศจิกายน 2554. (สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2558). จาก <http://dhammawan.blogspot.com>

Google Image. อาณาจักรสุโขทัย. 25 กันยายน 2553. (สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2558). จาก <http://www.thaigoodview.com>

